

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

The Provincial Library City

UKRAINIAN LABOR NEWS

COOPER PRITCHARD AVE. & McGREGOR ST.

Виходять два рази на тиждень — в середу і суботу. — Published semi-weekly — on Wednesday and Saturday

WINNIPEG, MANITOBA, CANADA

РІК III. Ч. 32.

СЕРЕДА, 20. ЦВІТНЯ 1921.

WINNIPEG, MAN.

WEDNESDAY, APRIL 20th, 1921.

No. 32. VOL. III.

Новинки.

З РАДЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Торговельні зносини між Рад. Україною і Польщею.

БЕРЛІН, 12. цвітня ("Форвертс"). — Торговельні зносини між Радянською Україною і Польщею вже розпочалися. В тій цілі устанавлено у 8 пограничних містах Поділя окремі злові уряди.

Торговельний договір між Радянською Україною і Румунією.

МОСКВА, 22. марта ("Роста", Відень). — З Одеси доноситься, що між представниками Румунії і Радянської України зістала заключена угода в справі взаємної вимини товарів.

Сей торговельний договір відає в жите після затвердження його обома правительствами.

Румунська делегация відіхала з Одеси до Бухарешту, щоб предложити своему правительству до затвердження заключений договір з Радянською Україною.

Поворот українських червоноармійців з польської неволі.

МОСКВА, 31. марта (Роста, Відень). — Перша група повернувших з польської неволі червоноармійців прибула 29. марта до Києва. Кождий червоноармієць дістав від українського радянського правительства нове біле, книжки і поживу.

Просвіта на Україні.

МОСКВА, 18. марта ("Роста", Відень). — Звіт комісаріату просвіти на Україні викazuje сильний зріст народної освіти. За протяг року отворено 21,000 шкіл, де виховується сім півтора мільона дітей. Крім того на Україні є 760 диточих домів, 700 захороних і 4 висші технічні школи, в котрих навчається сім механіків і техніків. Комісаріат удержує також кілька сот технічних шкіл, котрі були основані заводскими союзами. В 20 з них пролетаріят дістає образование механічного фаху. На Україні є також 25 агрікультурних шкіл висшого типу, 3 інституту економіки, 4 медичні школи висшого типу і багато шкіл педагогічних курсів.

Університет в Одесі.

"Українські Вісти" подають слідуочі подробиці про університет в Одесі: Студенти одержують таку саму порцію харчів, що й червоноармійці, і по 3.000 рублів на місяць. Вони є обовязані працювати одну годину денно для Радянської Республіки. Студенти медицини відбувають свою службу в шпиталях, а студенти прав в революційних трибуналах.

Польща ратифікувала мировий договір з Росією і Україною.

ВАРШАВА, 16. цвітня. — Польський сейм ратифікував мировий договір між Польщею, Росією і Україною. Ратифіковане відбуло ся в пятницю. Советське правительство Росії ратифікувало сей договір 22. марта. До сей пори нема ще тільки звіту в сій справі з Радянської України.

З МАЙНЕРСЬКОГО СТРАЙКУ В АНГЛІ.

Капіталісти мають свою нараву.

ЛОНДОН, 19. цвітня. — Властители копалень вугля з цілої Великої Британії зіхались нині до Лондону на нараву. Властители надіють ся на Лойд Джорджа, що він піддасть пропозицію і завізає майнерів, щоби почали переговори в справі закінчення страйку. Загально положене не змінило ся. В той час як між капіталістами йде мова про спільні переговори, паралізоване індустрію продовжає ся. Спеціальна армія оборони остає ся на далі на своїх постах повною силою.

Ряди безробітних постійно збільшують ся.

Майнери не думають йти на компроміс.

ЛОНДОН, 18. цвітня. — В той час як властители копалень планують з Лойд Джорджем зійти ся з майнерами на спільну конференцію, коли секретар федерации майнерів Френк Годж вихав в майнерські околиці, щоби наклонити страйкерів йти на компроміс і залагодити страйк, майнери по всіх місцях не хочуть навіть чути про ніякі компроміси. Навпаки, вони домагають ся від своєї езекутиви, щоби вона відкакала від праці навіть тих робітників, котрі доглядають майнів, щоби не нищились.

Цяла справа страйку буде залежати від того, що буде рішене на конференції майнерів, яка відбудеть ся в слідуочу пятницю.

Ліпше голодувати і не робити, ніж голодувати і працювати.

ЛОНДОН, 18. цвітня. — Страйк британських майнерів ще далекий до закінчення. Майнери не звертають великої уваги на те, що юні транспортних і залізничних робітників відказали ся вийти на симпатичний страйк, а стоять при своїй постанові твердо і за відважують, що ліпше їм не робити і голодувати, ніж працювати і голодувати. Таку заяву дав для опубліковани парламентарий председател Робітничої Партії, Дж. Р. Клайнс.

Привіт російським майнерів англійським.

БЕРЛІН, 14. цвітня. — Московський кореспондент німецького комуністичного органу "Ді Роте Фане" доносить, що Союз Російських Гірників вислав слідуочу депешу до англійських майнерів.

"Слідаючи з напруженою увагою вашу боротьбу, яка приняла форму рішучої класової війни проти буржуазії, ми шлемо вам братерський привіт і бажане повного успіху. Хай живе солідарність робітників світа".

Бритійські комуністи розвинули сильну агітацію.

ЛОНДОН, 11. цвітня. — В той час коли відбували ся переговори між майнерами і властителями майнів, комуністи розпочали агітацію в майнерських околицях і в самім Лондоні. Вони роблять зусилля поширити комуністичну пропаганду серед жовірів, які

стоять табором в Кенсінгтон Гарден.

Поліційні власти увязнили багато комуністичних агітаторів. Тайна поліція стежить пильно за рухом радикалів в Лондоні.

В деяких майнерських округах появили ся комуністичні плякати такого змісту: "Працюйте над скасуванням капіталізму і введем комунізму, який означає право власности і контролі робітничої класи над житєвими konieczностями".

Комуністи видали слідуочу прокламацію до робітників:

"Товариші робітники! Ми є zorganizовані як державне тіло, щоби працювати в середині і поза нашою юнією, щоби всі майнерські і робітничі юні злучити в одну велику індустріальну юнію, яка обіймала би робітників всього промислу. Ми є zorganizовані, розуміючи, що кривда, зроблена одному, є кривдою для всіх.

Наші безпосередні цілі є слідуочі:

1. Повна платня підчас приמושого безробітця.
2. Пятиденний тиждень праці по шість годин денно.
3. Опір проти всякого місцевого і загального знижування платні.
4. Скасування праці від штурку.
5. Скасування доходного податку і всяких інших оплат.
6. Повна платня, яко відшкодоване на случай неспосібности до праці з причини нещасливого случаю.
7. Шпорица платня відпустка.

Пам'ятайте, що підчас війни вони називали ся жовірами промислу. Вони платили своїм жовірам, щоби сі були готові до бою і вони мусять платити робітникам, щоби сі були готові до праці.

В самій провінції Валлі є під тепершню пору 60.000 майнерів без праці. Поможіть нам тепер вибороти ліпшу долю".

З СОВІТСЬКОЇ РОСІЇ.

Планують зреорганізувати червоную флоту.

ШТОКГОЛЬМ, 18. цвітня. — Після доносів до тутешнього часописи, советське правительство випрацювало план зреорганізования російської флоты. Военні кружки "Троцький", "Красная Росія" і "Третий Інтернаціонал" будуть в найближчий будучині направлені і поставлені на стору боездатних кораблів.

Сі кораблі були захоплені в часі европейської війни і називались "Ісмаїль", "Бородіно" і "Кінбурн". Кождий з них має 35.000 тон поємности і 66.000 коний сили.

Троцький за побільшенням червоної армії.

ЛОНДОН, 15. цвітня. — На послідній нараді народних комісарів в Москві прийнято предложение Л. Троцького не демобілізувати армію, а навпаки, побільшити її до 1,500,000 осіб. Спеціалью звернеть ся увагу на формоване ще двох кінної армії.

Росія мусять мати сильну армію.

РИГА (Латвія), 15. цвітня. — Росія мусять здержати свою оружану силу мимо факту, що хвилево боротьба на всіх фронтах устала, бо переходова доба з війни до мира є повна небезпеки, як се говорить ся в резолюції, прийнятий на конференції військових комісарів і командантів в Москві.

Московська "Правда" подає зміст сїї резолюції, який звучить:

"Ліквідація боевих фронтів, частинна демобілізація і скасування всьої енергії на працю зменшила увагу для військових справ. Конференція вважає конечним остеречи загал перед ентузіазмом про мирне жите. Всі совіти рішили одногласно, щоби нашу армію не розпускати, але щоби піднести її боездатність.

"Ніхто не сміє забувати, що готовість до війни є запорукою миру. В часі мира є трудійшою річю удержати армію, ніж підчас війни, а теперішня переходова доба — є небезпечною для обох, для армії і для революції.

Боеві фронти є злиждовані, але Советська Росія позостає краєм війни і праці, як се було й досі".

Красін домагає ся передачі Сов. Росії майна рос. кооператив в Англі.

ЛОНДОН, 15. цвітня. — Голова советської делегации в Лондоні, Л. Красін, задумав через суд домагатись від рос. кооператив в Англі передачі советському правительству всего майна і капіталів в сумі около \$5,000,000, які є в їх руках.

Красін писав до заряду кооператив лист слідуочого змісту:

"В виду заключеня торговельного договору між Англією і Росією і вигляду відновлення нормальних зносин, я очікую, що ви після рішеня суду будете привезлені в недалекій будучині передати советському правительству всі капітали і майно, які є тепер в вашій розпорядности.

Бажаючи по приятельськи вирішити се питане, я предкадаю вам віддати сі капітали добровільно".

Російські кооперативи в Англі до жовтневої революції були звязані з кооперативами в Росії.

Торговля з Совітами постійно зростає.

ЛОНДОН, 13. цвітня. — Советське правительство подає слідуочу статистику про торговельні зносини зі заграницею за час від 1. січня 1921 р:

Зі Злучених Держав одержано товарів 1,176,000 пудів, Німеччини — 217,241, Швеції — 130,016, Англії — 121,047, Голландії — 120,307, Естонії — 101,963, Персії — 75,229, Данії — 62,220, Бельгії — 18,317, Франції — 5,619, Норвегії — 5,619, Латвії — 1,376 пудів.

Вивіз товарів вносива в тім самім часі 189,000 пудів. Переважну часть товарів вивезено до Швеції, Латвії і Естонії.

Беля Кун советським комісарем на Кримі.

ЛОНДОН, 15. цвітня. — Депеша, що надійшла сюди з Москви говорить, що Беля Кун, бувший преміер угорської советської республіки, зістав советським комісарем для Криму.

На Кримі відкрито поклади нафти.

МОСКВА, 25. марта ("Роста", Відень). — В окрузі Теодозії (Крим) відкрито великі жерела нафти.

Боротьба проти неграмотности.

МОСКВА, 24. марта ("Роста", Відень). — Щоби зовсім викоринити неграмотність в місті Москві, отворено 700 шкіл для дорослих, в яких побирає

науку 20.000 учеників.

В московській губернії відкрито 1.400 шкіл для неграмотних. Число учеників вносить поверх 40.000.

Оболенський советським послом в Польщі.

КОПЕНГАГА, 11. цвітня. — З Варшави доноситься, що советським послом для Польщі є іменованій Оболенський, бувший член мирової делегации в переговорах з Польщею в Ридзі.

Вандерліп про торговлю з Сов. Росією.

МОСКВА, 15. цвітня. — Вашингтон Б. Вандерліп, голова американського синдикату, який одержав від російського советського правительства концесію на Сибірі, подає слідуочий звіт про заграничну торговлю з Советською Росією:

"Американці домагають ся від мене, щоби я висказав зносно гадку про торговельні зносини з Советською Росією. Найліпшою відповідю під теперішню пору буде, що від 20. цвітня 1920 р. прибуло 37 англійських кораблів з товарами для Росії і багато кораблів находить ся в дорозі; з Німеччини прибуло 150 кораблів, зі Швеції — 142, проці а Голландії, Данії і Фінляндії.

"Кілько кораблів зі Злучених Держав?"

"За всі товари платно золотом правительство золото, яке в більшій часті поплило до англійського банку. Як говорить попередня теледеграма, відповідь Злучених Держав на ноту Сов. Росії мусять бути ділом наших членів англійського кабінету. Від чотирох тижнів не маю жадної вістки зі Злучених Держав. Що стало ся? Чи американські бизнесмени потребують, доперва від Англії дозволу, щоби торгувати з заграницею?"

Побіда комуністів при виборах до установчих зборів.

ПЕКІН, 13. цвітня. — Установчі збори, репрезентуючі всіх мешканців Сибіру на схід від Байкальського озера, розпочали в Чіті свої наради. Шістьдесять процент силів є комуністами. Відтак найсильнішим елементом в установчих зборах є Селянська Партія Далеко-східної Республіки. Установчі збори числять 424 послав. Є в них заступлені всі партії від найліпших до найбільше реакційних.

Економічне зближене між Росією і Данією.

КОПЕНГАГА, 6. цвітня. — Міністер закордонних справ викликав сьогодні сензацію в парламенті своєю промовою про торговельні зносини з Росією. Він казав, що за пару днів Росія правдоподібно запропонує навязане зносини з данськими організаціями, а коли буде вишесна та справа, дальші переговори буде вести кабінет.

Швеція заключила давно далекосяглі угоди з Совітами, а в Норвегії сими днями будуть закінчені переговори в справі договору. Комітет визначних данських купців годить ся на російську пропозицію.

Чехо-слованські жінки за III. Інтернаціоналом.

ПРАГА, 15. марта ("Роста", Відень). — Жіночий конгрес лівого крила соціалістичної партії, на котрім були делегати 182 організацій, заявив ся за III. Інтернаціоналом.

ТРЕТІЙ КОНГРЕС КОМУНІСТИЧНОГО ІНТЕРНАЦІОНАЛУ.

Виконавчий Комітет Комуністичного Інтернаціоналу проголосив, що на 1. червня скликаєть ся в Москві третій конгрес Комуністичного Інтернаціоналу з слідуочим денним порядком:

1. Звіт Виконавчого Комітету Комун. Інтернаціоналу.
2. Економічна світська криза і нові завдання Комун. Інтернаціоналу.
3. Тактика Комун. Інтернаціоналу в часі революції.
4. Переходова доба і остаточна боротьба революції.
5. Червоний Інтернаціонал Професійних Союзів і Комуністичний Інтернаціонал.
6. Методи і праця организова комуністичних партій.
7. Комуністичний Інтернаціонал та його відносини до прилучених до него партій.
8. Проблеми Сходу.
9. Італійська Соціалістична Партія і Комуністичний Інтернаціонал. Апелъ Соц. Партії проти рішеня Виконавчого Комітету Комун. Інтернаціоналу.
10. Комун. Робітничя Партія Німеччини і Комун. Інтернаціонал. Апелъ Об'єднаної Комун. Партії Німеччини проти рішеня Вик. Ком. Комун. Інтернаціоналу.
11. Жіночий рух.
12. Рух Комуністичної Молодїжи.
13. Вибір Виконавчого Комітету Комун. Інтернаціоналу і вирішене місця його осідку.
14. Ріжні внески.

ЗІЗД ШВЕДСЬКИХ ЛІВІХ СОЦІЯЛ-ДЕМОКРАТІВ.

ШТОКГОЛЬМ, 27. марта (Роста). — Вчера розпочав ся в Штокгольмі четвертий зізд лівих соціал-демократичної партії. На зізді було 256 делегатів, репрезентуючих 200 партійних організацій. В числі готій були репрезентанти норвежської, данської і естонської комуністичних партій. Англійські комуністи не прибули, бо уряд відмовив ся дати візу. Зізід отворив Хелкунда, котрий в привітній промові заявив, що IV. зізд є найчисельнішим і найважчішим з усіх зіздів партії, які відбували ся до сей пори. Задачею зізду будуче перемінити партію лівих соціал-демократів в дійсну комуністичну партію. Боротьба між світовою революцією і світовою реакцією розвиваєть ся по много повільнійше, чим загално сподівали ся. Советська Росія і на далі лишаєть ся одинокою країною, де проведена вже пролетарська революція. Ся велика пролетарська держава йде до остаточної побіди в році провідника світового пролетаріату в його боротьбі з капіталізмом.

Секретар Центр. Комітету Штрем проголосив результати

ПРЕДСТАВЛЕННЯ В УКР. РОБІТНИЧИМ ДОМІ

В СУБОТУ, 23. ЦВІТНЯ, С. Р.
Укр. Провс. Драм. Т-во ім. Ів. Котляревського
відіграє

"ЗА ДВОМА ЗАЯЦЯМИ"

Се є надзвичайно смішна комедія, котра розсмішить кождого, хто побачить. Хто бажає її бачити, хай завчасу постарая ся о тикети, щоб опісля не жалував. Комедія ся була відіграна Товариством ім. І. Котляревського з великим успіхом минавшого року.
Куртина підносить ся точно о годині 8.30 вечером.
ЦІНИ МІСЦЬ: 75, 50 і 35 ЦЕНТІВ.

партійного голосованя: поверх 5.400 голосів заявилося за уствіям III. Інтернаціоналу, а около 1.500 проти уствій. Відтак 173 голосами проти 34 прийнято резолюцію, підчеркуючи готовість партії зробити всі виводи, що випливають з безумовного принятя великою більшістю партії уствій аступленя до Комуністичного Інтернаціоналу. Зізід рішив сконструювати програму і конституцію партії в комуністичнім дусі. Всіх членів, котрі голодували проти уствій Комуністичного Інтернаціоналу, зізд позбавив права бути дальше присутними на зізді. Меншість, відбувши свій особний зізд, постановила zorganizувати независному соціал-демократичну партію.

З РОБІТНИЧОГО РУХУ.

Еспанські комуністи покинули соціалістичну партію.

МАДРИТ, 14. цвітня. — Комуністичні делегати на конгресі еспанської соціалістичної партії заявили на нинішнім засіданню конгресу, що виступають з нинішнім дієм з організації.

Таку заяву зробили комуністи тоді, коли більшість делегатів заявили ся проти злуки з Комуністичним Інтернаціоналом.

За безуспішною злукою з Комуністичним Інтернаціоналом голосувало 6.025; проти — 8.808.

Підчас голосованя прийшло до бурявих сцен. Делегати з провінцій, як Віская, Астуріє і Галісія, голосували за злукою з Комуністичним Інтернаціоналом.

Італійські комуністи приготувляють ся до виборів.

РИМ, 11. цвітня. При слідуочих загальних виборах до парламенту в Італії виступити комуністична партія перший раз до виборчої кампанії.

Провідник італійських комуністів, професор Бомбачі, заповідає, що комуністи здобудуть при нових виборах 44 мільс.

Рівночасно іде в Італії сильна виборча кампанія зі стороны реакції проти соціалістів і комуністів. Найсильнішу агітацію розвивають націоналісти в Генуї, Медиолані, Турині і інших осередках радикального руху. Помимо сего соціалісти і комуністи надіють ся при слідуочих виборах значної побіди.

Зізід рільних робітників угорської України

відбув ся в неділю, дня 13. марта с. р., в Бергсасі в робітничім домі. Зізід сей скликала рада професіональних організацій угорської України.

"UKRAINIAN LABOR NEWS"
 Published semi-weekly by the Ukrainian Labor News Ass'n
 cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
 Winnipeg, Man.
 Subscription per year \$4.00
 Telephone: St. John 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"
 часопис для робочого люду — виходить два рази на тиждень:
 В СЕРЕДУ І СУБОТУ.
 Видане Стіваришене "Українських Робітничих Вістей"
 Передаплата на рік \$4.00
 Рукописи не звертаєть ся.
 Адреса: —
UKRAINIAN LABOR NEWS
 cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada

ТИМЧАСОВЕ ЗАМКНЕННЯ СОВІТСЬКОЇ ГРАНИЦІ.

Др. Д. Дубровський, представник Московського Суспільного Комітету в Нью-Йорку, і Чарлз Рехт, повірений бувшого совітського представника в Америці, Л. А. Мартенса, видали 11. цвітня с. р. заяву, в котрій кажуть, що совітське правління розпорядилося з дня 9. цвітня тимчасово пристановити всю еміграцію зі Злучених Держав до Росії. Російська границя буде замкнена для всіх емігрантів з Америки після 20. цвітня. До того часу, поки не прибуде до Злуч. Держав офіційний представник російського совітського правління з повноваженнями візувати паспортів особам, бажаючим їхати до Росії, візд зі Злуч. Держав до Росії нікому не буде дозволений.

Люди, які є обидкомлені близше з відносинами в совітських республіках, зглядно зі справою візду з Америки до Росії, кажуть, що повисший крок совітське правління підприємля в цілі урядованія загальною замшання в еміграційній ситуації до Росії. І так Чарлз Рехт, заявляе, що на нещасте до сеї пори еше не встановлено жадної систематичної контролі над еміграцією до Росії. Тепершнша демобілізація совітської армії, як також транспортация ріжних товарів внутрі Росії, котра відбуваєть ся дотепер еше в не дуже добре зорганізованій зелізничній системі, є більшою чим та система може тепер видержати. Тисячі горожан колишньої Росії приїздили до пограничних з Росією країн і нероз попадали там в велику нужду, очікуючи нагоди дістати ся до Росії. Однак їх не можна було зараз випустити, коли в той час о мнго важнійші для населеня совітських республік машинерія і засоби поживні нищили ся в складах пограничних країн через брак средств на перевезене їх до Росії. Знова недавно тому група зложена з поверз 2.000 робітників прибула зі Злучених Держав до Петрограду, додаючи тамшньому Совітові додатковий тїгар, позаяк в тім місті вже і так давав ся відчувати брак помешкань і поживи. Тисячі таких робітників прибувають з Америки до Петрограду кожного тижня, чим погіршують положене тамшних робітників.

Скоро-лише однак представник совітського правління прибуде до Америки і отворить бюро для візваня паспортів, тоді знайде ся плановий спосіб на вислане бажаючих повернути до Росії робітників, так щоби вони не терпіли таких трудностей, які дотепер зустрічали.

Треба надіятися, що тепершнше замкнене совітської границі довго не потреває і всі бажаючі їхати до совітських республік виведуть туди поїдути.

БЕЗЛИЧНІ БРЕХНІ КАТОЛИЦЬКОЇ ПОМИЙНИЦІ.

"Кан. Українець" в числі з дня 13. цвітня с. р. помістив слідуючу редакційну замітку до "дописи" (написаної в редакції) з Редакції:

"ЗАМ. РЕД. — Всі гроші, які зложили українські робітники на руки "товаришів" на медикаменти для поборования пощестий в совітських республіках, не виїшли поза границі Канади донині. Зразу одурювано робітників, що гроші вислано на руки Мартенса, перебуваюого тоді в Америці, але той на листовні запити відповів, що про згадані гроші, ані про ніякі комітети, що ті гроші збирали, нічого не знае. Значить, що ті гроші лишили ся в руках тих, котрі звуть себе "товаришами" нашого нерозсудного робітника. Тепер тутешні большевики розпочали кампанію за фондом на закупно олівців для совітських республік. Можна сміло сказати, що з тих "олівців" совітські республіки будуть мати таку саму користь як з "медикаментів". Гроші, що українські робітники складають на руки "товаришів", йдуть на комуністичну пропаганду; з них користає тутешна большевицька преса і "товариші".

Ми умисно навели сю "замітку" в цілости, щоби показати укр. робітникам і фармерам, на яку підлість спосібна католицька газета, щоби показати, що люди, які закривають ся Христовим іменем, є найпідлібшими, найікчемнійшими сотворінями на землі, коли мають відвагу таке писати.

Все, що є повисше наведе не "зам. ред." "Кан. Укр.", є від початку до кінця одною великою чорною брехнею. Се є такою брехнею, на яку ніхто не зміг би спромочи ся, крім католицької, "християнської" помийниці.

Що все наведе не з "К. У." є брехнею, і то свідомою брехнею, свідчить ше й се, що чорна католицька редакція не говорить виразно про справу, а лише стрїє зза плота. Коли все так є, як ви, панове спеціалісти від людських грошей, твердите, то чому ви не говорите виразно? Далше, чому не даєте якіхось доказів, фактів, документів на поперте своїх тверджень?

Каже "К. У.", що "всі гроші, які зложили укр. робітники на руки "товаришів" на медикаменти для поборования пощестий в совітських республіках, не виїшли поза границі Канади донині". Де доказ на се, католицькі брехуни? На чім ви опираете свою брехню?

Далше, кого ви розумієте під словом "товариші"? Чому не подаєте виразно імен осіб або назв організацій, коли ви такі певні в своїй брехні? Так по злодійськи буде говорити лише той, хто є сам злодієм.

До самої-ж справи скажемо слідуюче. Як свідчать заяви віннігетського Комітету Медичної Помочи Совітській Росії і Радяльської України, поміщені в 83 і 84 ч. місцевої газети "One Big Union Bulletin" (з днів 12. і 19. марта), то за зібрані тим комітетом в Канаді гроші закуплено вже і вислано до совітських республік за 15 тисяч доларів медикаментів.

Далше бреше "К. У.", що "зразу одурювано робітників, що гроші вислано на руки Мартенса, перебуваюого тоді в Америці, але той на листовні запити відповів, що про згадані гроші, ані про ніякі комітети, що ті гроші збирали, нічого не знае".

І знов одна велика брехня, на яку може здобути ся лише католицька шматка. Де ви, брехуни від "християнського" "К. У.", ту відповідь Мартенса читали? Ану, скажіть! Коли ви бо-дай претендуєте, що ще не цілком візду з людської честі, то

скажіть, де така відповідь Мартенса була поміщена або де ви про ню чули.

За те ми скажемо будківським безличним брехунам, що Мартенс перед своїм віздом з Америки написав був до Медичного Комітету в Нью-Йорку лист, в котрім найцірнійше дякував йому за його роботу в користь потребуємим медичної помочи в совітських республіках. Той лист був поміщений в багатьох газетах, а також в віннігетській газеті "One Big Union Bulletin" з дня 12. лютого, на 4. сторіні. Радимо брехливому редакторови "К. У." взяти се число "O. B. U. Bulletin" — у перчитати той лист Мартенса.

До заключеня: "значить, що ті гроші лишили ся в руках тих, котрі звуть себе "товаришами" нашого нерозсудного робітника" — "К. У." доходить правдоподібно після своєї власної практики.

Також така сама брехня і про збиране фондів на олівці для совітських республік.

Тепер закінчене езультського "К. У.": "Гроші, що укр. робітники складають на руки "товаришів", йдуть на комуністичну пропаганду; з них користає тутешна большевицька преса і "товариші".

Коли ви, католицькі брехуни від "К. У.", такі певні того, що лише те, що скажіть виразно, на яку комуністичну пропаганду йдуть ті гроші, та які ви маєте на се докази? Коли ви не брешете, то значить, на чімь опираете свої твердження, — так будь-же жаскаві подати якісь докази на те, що ви не мелете на вітер.

Далше — яка "тутешна большевицька преса" і які "товариші" користають з тих грошей? Если ви претендуєте, що викриваєте жесть лабдацтво, если ви певні, що знаєте, про що говорите, то назвіть сю "тутешну" большевицьку пресу" і "товаришів" по імені. Чого боїте ся? Чого гавкаете зза плота? Коли ви праві, так говоріть отверто. Се-ж потрібне для самого висвітленя справи. Нам самим цікаво було би довідати ся, хто то тими грїшми наживає ся.

Але ви, езультські брехуни, будете мовчати як води в фот набрали, бо ви знали ше тоді, як писали свою замітку, що ви підло брешете. Ви свідомо се робили, бо се одинокє ваше оруже, яким ви можете еше воювати з свідомими укр. робітниками. Ви не можете воювати доказами, фактами, правдою, бо по вашій стороні того всего нема; тому то ви мусите всюди уживати підлої чорної брехні.

На закінчене скажемо слідуюче езультським брехунам від "К. У.":

Ви хочете показати пальцем, що хтось (самі навіть на каже хто, бо уживаєте нічого не означуюого слова "товариші") мав би присвоєвати собі гроші, зложені на закупно медикаментів для совітських республік і не даєте на се найменшого доказу, а в той самий час на вашу адресу насувають ся самі слідуючі запити:

Де гроші зложені на "сироту Івася"? Кілько з тих зібраних вами грошей дістали "сироти Івасі" в старім краю?

Де гроші з т. зв. "Чвертьмільйонного фонду", для міреня ко-трого ви були навіть вставили "барометер" до "Кан. Укр."? Хто сим фондом поживив ся? Чи кішені ви сими грїшми ратували?

Де гроші з "Повоєнного фонду", який ви збирали ше в 1915 р. і зібрали були тоді кілька тисяч доларів, які мали вислати по скінченю війни до Галичини? В чий кішенях опинили ся сі кілька тисяч доларів? Аде-ж сі гроші складали легковірні робітники і фармери не для наживи одинокє, кількох ланків, але для ратуваня потерпівших від війни. Може-б ви були ласкаві сказати, де ви поділи ті гроші?

В додатку до повисших запитів не від річи буде ще згадати і за вашу яму на розі вулиць Прічард і Арлінгтон. Та-ж пару років тому назад ви містили відозви "Просвіти" на пів сторони "Кан. Русина", збирали гроші, подавали вже образець, як ваш той будинок має виглядати і вкінці почалисье ше в 1919 р. копати яму — і ту саму яму на посьміховиско людам маєте і до нині!

Може-б ви перше пояснили всі свої чесні діла, може-б ви перше сказали, де ви поділи ті тисячі, що від ріжними "патріотичними" і хлопчанськими кілками збирали серед укр. робітників і фармерів в Канаді, — а вже аж тоді пробували показувати на кого пальцем.

РАДЯНСЬКА БІЛОРУСЬ.

(Кореспонденція до "Укр. Роб. Вістей".)

Білоруська Центральна Рада.

Українським робітникам цікаво зауважити, що національно-визвольні змагання дух в Білорусі набрав за часів революції таких самих прикмет, як і національний рух на Україні. Ся подібність сягає так далеко, що навіть історія соціалістичних партій на Білорусі і характер їхньої участі в революційній русі набув майже однаковівських форм. Так само як на Україні утворилась Центральна Рада, в котрій головну провідну роль воделогали соціалістичні партії, які переймали ся завданнями націоналістичної революції і занекали справу класової боротьби, аж доки не звалялись цілком в контрреволюційні обійми нацизміка світового капіталізму, стало ся подібно і на Білорусі.

Можна навіть сказати, що в справі національної революції, коли можна говорити тут про революцію, Центральна Рада стала відрізнити від менших націоналістичних груп в Росії, може через те, що з пригнобленя націй, українська нація була найбільшою. В суті річи Білоруська Центральна Рада заступала ше в 1917 році, але пізнійше як Українська Центральна Рада. І так само як в Росії була своя "Ценка" (Центральний Виконавчий Комітет), який спершу включав в собі всі партії до большевиків включно, так само такий "радянсько-будівничий" характер мали й Центральні Ради в Білорусі й на Україні. Найважній ша ріжниця була та, що тут розкол між соціалпатріотами

та комуністами став ся пізнійше і то завдяки тому, що тут національно-визвольні змагання на деякий час затамували змагання класові. Крім того місцеві большевицькі елементи, які в значній частині складали ся з революційного російського воєнцтва не звертали уваги на місцеве жите і творили свої окремі совіти, — російські. Коли ше був Керенський, то ті совіти мали характер соціал-патріотичний, який штовхав їх, як і всяких соціалпатріотів на волюнечу до місцевих також соціал-патріотичних, але національно-білоруських елементів.

Такий стан річній змінив ся не зараз по перемозі дійсно радянської влади в Петрограді. Сей патріотизм з обох боків ше довго був колодою під ногами революції, тільки з тою ріжницею, що той російський патріотизм "допомагав" вже тепер не буржуазній центральній владі, а владі пролетарській. Се мало свої погані прикмети, бо відштовхувало ся місцеві неросійські революційні групи, але в тім були й добрі властивості, бо се допомагало централізації революції в руках пролетарської влади в Москві. Без такої централізації влади няка революція не змогла би побідити.

Доки в Петрограді сидів Керенський, то Білоруська Центральна Рада все набувала сил і впливу, білоруські соціалісти-революціонери й соціал-демократи захопили досить широкі впливи на селлах і серед частини міського пролетаря

Тов. М. Баран керуючий відділком земельним і народної освіти в б. радянським правительстві Галичини.

рїтну. Проте, хотий вони включили в свої ряди й Росіян і Жидів ім таки і не вдало ся захопити до своїх рук владу. Не маючи великої сили Центральна Рада не була великою небезпекою ні для Керенського ні потім для совітської влади. Не маючи за плечима великої сильної буржуазії Білоруська Центральна Рада в листопаді 1917 року признала владу народних комісарів відразу як вона повстала в Петрограді. В сім власне й полягає та ріжниця її з Українською Центральною Радою, котра спершу хиталась між признанем і війною і врешті станула під впливом Порша, Петлюри і Винниченка на шлях війни.

Але тут стала ся з Білоруською Центральною Радою досить кумедна пригода. Не вважачи на її підлеглість Росії і на те, що вона визнала висшест совітської російської влади місцевий совіт розігнав її геть. Сей винюк не виходив з Петрограду, а виплинув від місцевої совітської організації. Потім з Петрограду робили в сій справі запит і дали місцевому совітові нагану. Та сей місцевий совіт мав в дечому слушність, бо дійсно в Білоруській Центральній Раді були переважно опортуністи.

Коліхане в темних змрах.

Далі почалась всім відома історія наїзду німецьких генералів, мовляв, доба "демократичної" Білорусі. В 1918 р. німецька влада посадовила там незачне польсько-російське, а також і білоруське правительством. Гетьманського перевороту там власне не було, але через те, що "гетьманщина" запланувала там відразу по приходу Німців, — запанувала вона не зважаючи навіть на те, що гетьмана там і не було. Істнувала там таки й Білоруська Рада, але все якось так, що польські пани мали там зверхню руку у всемо. Коли на Україні були сякі-такі прояви української мови, видавничої діяльності, то в Білорусі навіть і того не було, бо там білоруські пани ше мевше знали свою мову, ніж пани українські. Проте була там й своя мрія про свою білу гвардію. На Україні вербували тоді людей до білоруської армії. Були на Україні також і білоруські послы і білоруські консулства. Одним словом Білорусь пішла вперед, тільки білоруські працюючі маси посунулись назад і пани сім на ту робітничо-селанську масу зверха і почав іздати як іздів передню. Національна революція на Україні в листопаді 1918 року рушила і Білорусь. Берестейський мир було розірвано. Скрізь куди посувались німецькі війська назад, увільнялі простори займала Червона Армія. Тим чинюм була проголошена Радянська Білорусь.

Та білоруські націоналісти (націоналістичне міщанство) і собі часу не гаїли. Вони і собі відновили Білоруську Центральну Раду хотий тепер вже далеко не в тих революційних формах як було спершу за часів Керенського, а вже з контрреволюційною закрескою, бо вона тепер мала вже поборювати комуністів. На поспіх складене білоруське націоналістичне правительством мало ні своїх грошей, ні своєї території і все блукало поміж Польщею, Литвою і Совітською Росією. Воно звернулось до української Директорії за допомогою і Винниченка дав йому около 6.000.000 карбованців.

Діставши таку піддержку се правительством післало до Варшави свою місію на чолі з Пянкевичем, яка й сиділа там аж доки в неї не випорожнилися кішені. Місія сиділа там і нікого дуже не турбувала, нікому не досажувала. Совітську Росію вона дуже не ціпала, а нападла здебійшого на Польщу за її заборону політику. Орудуючи крихкою зброєю, білоруська національна демократія не відогувала поважної контрреволюційної ролі, хіба що в своїх мрях та в закутках своїх дрібнобуржуазної душі.

Через ті-ж мабуть причини й комуністи їх собі за дуже великих чи небезпечних ворогів не вважали і не витрачали на них дуже свого пороку. Але минушого літа на Білорусі таки розвинулись деякі події. Польща заняла ту нещасливу долю прибуту країну, пустила вона чималенько білоруської селанської крові в Березину і таки не мало поставила білогвардійська орда шибениць по лісах Білорусі.

Коли Пилсудський загнав ся аж в саме серце Білорусі, то він настановив там і білоруське правительством на зразок петлюрівського на Україні, але за те відірвав також частину її просто для Польщі, а решту піддав під розказ шляхоцького чобота.

І тут сталась та самісеняка пригода з Білорусинами, як то було і з Українцями. Вони поділились на орієнтацію польську, але на самостійну, мовляв, орієнтацію на власній нарізі. Справді-ж останна орієнтація повинна скорше принисати комуністам ніж націоналістам, бо сі все мусять шукати якого "народу" чи то з бруків Варшави, чи з париських бульварів, тимчасом як комуністи знають лише одну підпору, що є в праці і яка не знає пана.

Закордонне представництво так званої Білоруської Народної Республіки намагалось навіть вступити в переговори з совітською Росією і хотіло проголосити, що білоруське правительством визнає владу совітів, але ті переговори ні в Берліні ні в Ридзіні дочого не привели. Правительством Б. Н. Р. добре тямить, що хочби воно й признало совітську Росію, то радянська Росія а також і радянська Білорусь не може в подяку за се признане лишити його правувати в Білорусі. Таке признане було би смертю білоруського націоналізму і білоруське пра-

вительством не визнало над собою влади совітської Росії.

Дай тебї!

Отже найголовнійша ріжниця між Білорусинами в 1920 році повстала через відношене до Польщі й до совітської Росії. Тимчасом коли одна частина білоруського націоналістичного табору схилялась до Польскія і думала за всяку ціну купити для себе піддержку з боку польської "цивілізації", друга була неспрмирною до Польщі, бо не могла ніяким чинюм погодити інтереси білоруського селанства з інтересами польської шляхти, котра всюди, де панує Польща, запускає в селанське тіло свої пазури. І в той час як протипольська течія гуртувалась задебійшого за кордоном та на Литві, польонофілська течія порядку вала під захистом польських багатів в самій Білорусі до той пори, аж коли Червона Армія прогнала звідти і панів і їхніх поспіак. Але треба зазначити, що одна така і друга течія таки є націоналістичні, і одна і друга ворожі до комунізму, хотий протипольська в меншій мірі як та, що прихильєть ся до Польщі.

Цікаво нам тут зазначити, що прихильники Польщі точно так само як і на Україні, створили собі кубельчко головно серед білоруських соціал-демократів, тимчасом як ворожа Польщі течія має своїх послідовників білоруських соціалістично-революціонерів. На чолі перших стоєть старий соціал-демократ Лїосік, голова Білоруської Ради, тоді як серед останних зустрінаємо Цваневича, Грінба та інших.

За причиною такого явища не довго нам шукати. Націоналістичні елементи мусять шукати собі підпори серед якихось верств своєї нації, бо ніякше доведеть ся опиратись тільки на "підмогу" з боку якихось "доброзичливих" сусідів.

Позаяк серед колись пригноблених націй робітничтво дуже зденационалізовано, то соціал-демократи не знаходять собі ніяких підвалин в масах, бо навіть і те робітничтво, що лишилось білоруським чи українським, посуноло до комуністів. І навпаки, соціалісти-революціонери, що мають найбільше своїх прихильників серед селань знаходять собі деякі підпори в своїх національних масах. І тому коли одні пруть до авантур і зовнішньої підмоги, то другі мають нахил рахувати більше на свої сили. Найкрацій приклад на се маємо українських і білоруських соціал-демократів, що скопились просто у візок Пилсудського. Крім того білоруське селанство робило невпинні повстання проти польських наїздників і соц. революціонери не могли дуже круто змінити ту війну на свій бік.

Ся ріжниця в соціалних ставовищах і громадських підвалинах викликала й дальшу розбіжність тактики. Соціал-демократи, можна сказати тепер, майже зникли, соціалісти-революціонери ше живуть і мають своє мандрівне правительством в Ковні. Вони їздять до Риги, вони протестували проти відання білоруських земель Польщі, вони навіть готові були-б, щоб ті землі пішли Радянській Білорусі, бо може би колись "вдало ся позбутися си радянської влади".

(Кінець буде.)

Робітничі літературні колегії.

В цілі заспокоєнія потреби робітників висловлюваня своїх думок в літературній формі і в цілі створеня тісної звязи між робітниками а пресою, при кожнім партійнім органі організуєть ся літературні колегії, до котрих мають входити виделювані представителі фабричних рад і комуністичних комітетів даного міста, чи округа. Колегії відбувають сталі засідання, на котрих знаєть ся справозданя з усіх справ, які дотикають життя робітників, після чого ті справозданя є опрацьовувані відповідною деннікарською мѣтодою. Центральні літературні колегії є при центральних органах партії, при редакції "Правди".

31 ЗВІТУ Ц. К. КОМ. ПАРТІЇ (Б.) УКРАЇНИ

ВІДДІЛ ПО РОБОТІ НА СЕЛІ

(За шість місяців — листопад 1920 р.)

(Кореспонденція до "Українських Робітничих Вістей")

Умови роботи.

Умови роботи були не легкі, бо лише 5 губерній оставали вільні в руках радянської влади. Останні губернії, коли не цілком, то частинно зазнали наступальних ворогів, Франкел і Польщезю і вся робота ледь-ледь велася.

Дуже шкодив бандитизм селянським партійним робітникам провадити свою партійну роботу.

На від роботи Відробсела впливала теж недостатність партійних робітників і ненадодержаність радянського і партійного апарату на місцях.

Робота Відробсела.

Помимо сих перешкод робота Відробсела мала реальні наслідки. В цілі полкешня роботи на місцях розіслано по губерніях по кілька інструкторів, які допомагали на місцях налагодити апарат, надати йому належної форми і проконтролювати його. На місцях було писано 72 робітничі спеціально для роботи в сільських відділах.

На курси Радянського будівництва, що відбулися при Харківському Центральному Будинку прибуло мало селян, бо були відчинені в гарячу роботу пору, в жнива. Для селян виходить спеціальний орган "Селянська Бідота". Багато було-б, щоб можна видавати його більшим накладом, як досі, але тому перешкоджає брак паперу. Крім сего видається і брошури та летючки, прим. "Памятка неможливого селянина", "Народна війна" і т. д.

Перша Всеукраїнська нарада по роботі на селі.

Та нарада відбулася від 11-18 серпня 1920 р. На нараду прибуло 87 делегатів, між ними 4 від політсекцій; по національності було 54 Українців, 18 Росій, 10 Євреїв, 1 Поляк і 1 Німець. Нарада міцно звязала Відробсела з місцями.

Вона признала роботу Відробсела боєвою, ліній, яка була взята Відробселом щодо роботи на місцях визнала правильною, виправила хиб в деталях і ґрунтовно обидала, обговорила всі питання, які виникали жител на місцях. Тут остаточно було висунено, яким чином приступити до роботи, намічено методи її, накреслено організаційні форми і остаточно встановлено форму апарату Відробсела і його підручних органів. Робота наради пройшла під знаком серйозної діловитості і поважності.

Крім організаційних питань і методів роботи, нарада розібрала продовольче, земельне,

кооперативне, жіноче, питаня, винесла резолюції щодо організації сільсько-господарського пролетаріату по боротьбі з бандитизмом, про роботу серед селянської молоді, зачепила агітацію і пропаганду на селі і наразі організації партійного апарату Відробсела.

Зріст комуністичної організації на селі.

Після першої Всеукраїнської наради робота значно поліпшилась. Раніш не було звязку з місцями, тепер є безпосередній звязок з губерніями і повітами за посередництвом докладів, кур'єрів і т. п. Ми маємо звязок з 44 повітами. Тільки з Подієм, де робота так часто переривалась завдяки близькості його до фронту, ще не встановлено звязку. (Се було в листопаді 1920 р.)

На 12 губерній ми маємо 12 губерніальних, 75 повітових, 109 районних і 244 волосних організаторів. Се дуже мала цифра, яка не відповідає нашим потребам, але тепер нема можливості побільшити кадр робітників. До І. Всеукраїнської наради було їх всього 180. За останні часи в звязі із зниканням бандитизму по повітах, стали буйно виростати комуністичні осередки і комнезамові. Селянство дуже охоче записується до партії і сміливо повстає проти куркуля. І от до останнього часу по не зовсім певним даним (позяк не з усіх губерній ми одержали своєчасно звіт) ми маємо по всій Україні 8.890 комнезамов і 118.457 членів в них. На І. Зізд Комнезамовів виявилось, що по всій Україні є 190.812 членів комнезамов і до 10.000 комнезамовів; однак завдяки тому, що на Зізді Правобережжя було представлено частинно і приймаючи на увагу неочіпні відомості поодиноких губерній про скількість комнезамовів, загальне число їх можна рахувати не менше як 12—13 тисяч.

Культурно-просвітна робота на селі представляється так: За весь час було влаштовано 3.364 мітинги і 117 безпартійних конференцій та 658 зіздів. Енергичну участь робітники Відробсела брали в організації хат-читальень, у влаштуванні та сполетаризовано Просвіт. І от ми маємо вже на Україні 2.119 читальень а крім сего школи для дорослих. Таким чином провадити ся між селянством боротьба з неграмотністю. 150 "Селянських Будинків" по повітах творять освітній огнища і приюті для селян.

З вересня місяця почав ся тиждень селянина по всій Україні. Результати його були підчас V. конференції еще не відомі.

СМЕРДЯЧИЙ ТРУП

(3 побуту петлюрівських в Києві підчас окупованя його Поляками.)

(Продовжене.)

"Діловий кабінет" дає ділове вирішення земельного питання. Основні принципи сього вирішення будемо шукати у панів. В Києві виходила "демократична" польська газета "Дзєнік Київський". Ся газета в своїм першій числі рішучо відмежувався від старого "Дзєніка Київського", виходящого за ґетьмана і за Дзєніва і носившого ярко поміщицький і ярко українофобський характер. Новий "Дзєнік Київський" безпереривно "підкується ся" інтересами селян, безпереривно пропитується себе поміщамкам...

Ось його "офіційове" мірковане з приводу вирішення земельного питання на Україні: "Адже-ж все, що діяло ся на Україні в часи анархії, всі ті грабіжкі, небувані насильства, підпалюваня поміщицьких домів і самовільний розділ поміщицької землі, українські селяни зовсім не признають справедливим і правовим актами (!); населеня старается ся освободити ся від гітучого побуту вини, котру треба усунути, щоб отворити дорогу спокійному життю, нормованому правом.

Українське селянство не признавало і не признає ні одного правительства, котре не зуміє підвести правдої основи під теперішні земельні відносини, стигаючи гроші не тільки за саму землю, але також за незаконно забране рухоме майно... Затримане в легалізації землеволодіння актом купна, оставлене нинішньої неправдої форми землеволодіння село прахує за слабкість правительства, за його нестійчивість, навіть за слабодушну трустість... Ефектовий кінець статі: "мудре і справедливе вирішене земельного питання, котре буде брати під увагу нестерте еще в народі чувство права, буде пробним каменем нового українського правительства".

ти, щоб отворити дорогу спокійному життю, нормованому правом.

Розумієть ся, всю сию довгу виписку можна було замінити двома словами: стягнути з селян гроші за забрану ними панську землю і рухоме майно, — але ми наводимо сей шитат, як образець зсуїсько-шлях

хоцького підступу панів петлюрівської братель до селянського питання.

За цілий час існування петлюрівської влади в Києві не був опублікований новий земельний закон, також не була опублікована угода Петлюри з Пласудським по земельному питанню. Але балакучі європейські буржуазні куми розголосили сию тайну. В румунській газеті "Новое Слово" і в польських газетах "Курер Поранні" і "Газета Варшавська" був поміщений ряд донесень про те, що в неопублікованім еще договорі Пласудського з Петлюрою є спеціальна точка, гарантуюча польським поміщам певне винагороджене всіх втрат, які вони понесли на Україні.

Між иншим, сим договором дуже інтересувались всякого рода українські круги в Києві. Не дивлячись ні всі іх старания зого дістати, Петлюра договорю не оповістив, — тільки ограничив ся висловлювати пригнітні телеграмми головному творцеві польсько-петлюрівської угоди, уповноваженому "Головному отаману" в Варшаві Лівницькому, з подзюкою "за понесені ним труды на благо Укр. Нар. Республіки".

Договір не-був навіть оповіщений польському соймови, не дивлячись на домагання посів, "в виду несовещанности його опублікованя".

До того же "демократи" і союму відгукнули своє домагання того, як предсідателя сийма з приводу побід польським військам на фронті торжественно висловив сїдуючу фразу: "польські горожаня на території України підпадали в останніх роках безперервним переслідуванню, знущанню і грабїжкі. Від нині польська держава достаточна сильна, щоб зажалати від кожного правительства України забезпечення повної ненарушимости життя і майна польських горожан".

Розумієть ся, значіно все те, якийсь пресі приходилося ограничати ся тільки нудними довгими статтями про земельне питання, змисл котрих зводиться до одного: "як би так в ролі ріс біб, тоже був би не рот, а цілий огорде"...

Навіть петлюрівські хами (розумієть ся, до побід Пласудського) завилі від такого договору. Іх постанова дає достаточну правильну оцінку і польсько-петлюрівським границям, і польсько-петлюрівському земельному законодавю, як імперіалістичному і поміщичькому захопленню польськими панями української землі.*)

*) Постанова. Нарада представничий центр. установ соціалістичний партії України 1) Укр. с. л. п., 2) Укр. п. соц. рев., 3) Жидівської соціал. д. р. п. (Польськ-Шоу) (Група Гольдмана), 4) Жид. соц. дем. п. "Обед Бука", — підтримуючих уряд прем'єра Мазелі, в справі польсько-українських мирових переговорів і підписання мирового договору з Польщею, ухвалила: 1) Соціалістичній партії, підтримуючий уряд У. Н. Р., разом з тим весь час стояла на ґрунті безумовного неслупушення чужоїмольної військової сили на території України, тому і в дану хвилину вище зазначені соціалістичній партії не можуть дати своєї згоди на санкцію військового походу польських військ на українську територію.

2) Нарада представничий соціал. партії визнає неможливим для сїх партій вийти на себе відповідальність за пропонування польською стороною проект договору з Польщею з приципом, що він містять в собі: 1) відмову від етнографічних українських територій, навіть без умови переведення там пільсїшту; 2) згадуваня кордонів польських з 1772 року і тим дає можливість чинити ібн уряд український визнає історичний права Польщі на сї території; 3) в аграрній справі—а) договір містять в собі вимогу, котра фактично веде за собою зміну закону Директорії по земельній справі на користь великих і середних землевласників, що цілковито противоричить основним пунктам програм соціалістичних партій; б) договір вимагає привілеюваного статусу для землевласників польської національності незалежно від того, чи вони громадяни Річч Посполитої польської, чи У. Н. Р., що є порушенням принципу суверенности Держави У. Н. Р.

4) Таємний договір: а) не дає укр. уряду можливості висвітлити перед своїм народом фактичні умови договору і ті обставини, при яких він був заключений; б) не дає можливості укр. уряду, стоячи на ґрунті держ. права, апелювати до народничий чинників в обороні прав У. Н. Р. визнанням з даного договору. Камінь на Поділю, 16 квітня 1920. (Плас.)

Сї здорові роздумуваня європейських і єс-дєкївських підзахимів ні-раз не перешкодили їм через місяць неістової організації зустрічати Петлюру, вїхавшого на білім коні до Києва (хотяй і через 2 тижні після ген. Ридза Сміґлі).

Друга постанова тої же наради з 13. квітня вірнопідданно протестує проти того, що "одержаний з Варшави проект тимчасової конституції від 15. березня 1920 року в §§ п. ж. 13, 20, 23, 24 рішучо в ділком незасдовольняючий форми зміноче текст і основний зміст закону від 14. лютого 1920 р., заміняючи принцип парламентаризму принципом ґетьманства". (Не зла характеристика?)

Опять так и се не перешкодило тим же панам плазувати перед "паном" після побід так, як навіть перед німецьким чоботом не плазували.

В 12. числі органу "Винницький Української Ради" — "Хвилі" — зустрічають панове єс-дєкївському оспівуваню "одного з найбільших патріотів нової Польщі, великого громадянина—демократа, друга і прихильника України — начальника Річч Посполитої Польської і вождя Польських військ — титана — лава Йозефа Пласудського".

Як ми вже згадували, кооперативні верховоди з головою відішли в петлюрівську авантюру. За кооператорами усильно забігають, іх заклинають на особіну нараду, іх по губах мажуть навіть обичійною передачі їм всієї політичної, господарської, культурно-просвітної і прочої державної діяльності. "Громадське Слово" в ч. 7. намічає перехід всіх галузей економічної, культурної і державної роботи в руки кооперативу.

"В виду того, що кооперативна від цього господарських функцій перейшла до широкій і вповні успішній роботі культурно-просвітній, школи, медицини, транспорту, — кооператив могла би взяти цілий ряд функцій будиного городского (міського) і земського самоуправля, а також взяти на себе всі заготовчі і розпреділюючі функції. В області розпреділюваня кооператив повинна дістати можливість розширити область своєї роботи на рахунок приватного торгово-промислового апарату. Задачею державної влади є весь сїй авторитет і силу зужити на забезпечення кооперативних організацій оборотними средствами, транспортом і т. п."

Розумієть ся, "Кіевские Новости", газета великої київської буржуазії і фінансових кругів, накладає ся на такий проект, називаючи його одержавленням кооперативного апарату, котрий старалась в сїй час провадити комуністичі.

В ряді газет одне за другим появляють ся рішучі інтервю біржевників, фінансїстів і инших видних суспільних діячів. Всі ті інтервю зводять ся до одного: присвоєне кооперативних функцій або виключення прав в відношеню до приватного торговельного апарату не викликаєть ся "ні условинами хвилі, ні задачами властї", неопустиме також зосередоточене в руках кооперативних функцій і розпреділюючих функцій по продовольстві населеня на рахунок торгово-промислового апарату. Розумієть ся, проекти кооперативних Манїлових оставть ся проектами. Державна думка властї Петлюри оказуєть ся спосібною діяти тільки в сїй області до фантастичного приказу про те, що "всі магазини без винятку повинні бути вілчичені, — властїтедї закритих магазинів будуть потягнені до вілчичальности по законам воєнного часу".

(Кінець буде.)

Під боярським панованем.

В процесі гірників з Любен і Вудькан засуджено одного робітника Яноша на 12 років, двоох на 5, а 9 робітників на 4 роки тюрми.

ДИРЕКТОРІЯ ПЕРЕД СУДОМ.

(Продовжене.)

"Свята брехня" демократів.

Жовтий терор не ограничив ся однак на винищене найбільш революційних робітників. Розпалений озвірилим офіцєрством, він виривав ся поза межі "дозволеного". Розпочались дики ексцеси, недопустимі навіть з точки погляду буржуазної державности. В таких випадках, а іх було все більше, демократи з Директорії підняли всі кроки, щоб зілківдувати ті ганебні скандали шитокрито. На сцені з'явилися тоді "ісправедники", котрі благородностю своїх промов і засліплюючим блеском свого папєрсового демократизму повинні були затьмити діла гіршників. Ті виступи нічим не ограничили кривавих розправ гайдамаччини, за то вони створили ілюзію якої то законности і підтримали брехню про "народний характер" петлюрівщини.

Характеристичною є під тим зглядом історія, як контррозвідка розгромила Центрпрофсоюзів і як після кожного чергового розгрому "демократи" своїм вмїшанем ся спалили "добре імя" Директорії.

"Коли перший раз в Києві був розгромлений Профсоюз відділом Конавальцев, і представничий бюра Профсоюзів приїшли до мене" — сказав на суді Винниченко — "я сїчас викликав тих, що перевели розгром, і поставив їм питане, на який основі вони се зробили? Мені відповіли, що на підставі розділень контррозвідки в поміщеню Профсоюзів збирають ся большевики, котрі зарожують спокоеви і державній владі. Тим разом я не говорив з ними даво; я просто видав наказ, щоб сїчас винести арештованих і звернути книги. Я думаю, що на тім повинно всьо скінчитись. Але за першим розгромом йшов і другий, за ним і третій, кожний раз повторювались та сама історія. Треба було командиром корпусу облоги читати лекції про суть Профсоюзів, про їх відносини до політичних партій і т. п. Потім Директорія постановила направити ті ошибки, котрі поробили сїчові стрілки в відношеню до бюра Профсоюзів. Звернено йому значну суму, здаєсь більше як та, яку забрали підчас трусу. Директорія всіма средствами, о скілько се було в її силах, старалась спокуювати сїй гріх і споконувати всі пороблені ошибки".

Свідок Табаків, захоплений разом з другими-робітниками в домі Профсоюзів зізнав, що в поліційній район в той день передано візитку з підписом Винниченка, сїчас увільнити арештованих. Офіцїр району відповів, що будучи підчиненим штабови Корпуса Облоги, він виконає лише ті прикази, котрі прийдууть від штабу. Через якийсь час приїхав в район голова висшої сїдчої комісії і добив ся освободження арештованих. "Таким робом — закїнчив свідок — через 3 години пішла одержаня візитки Винниченка, ми були свободні".

З тих зізнань можна заключити, що ексцеси воєнщини являлись не рідко неспівідкою для самої Директорії. Але, з другої сторони, вони викликають еще важливіші заключения; що справний спробі окремих членів Директорії, направлєній на змягчене терору, в умовах горожанської війни приводили лише до підтриманя обману над відсталыми отуманєними націоналізмом верстами трудячих ся.

Таку ж газу словесного павування старалась накинати демократи і на смерядчу хоробу петлюрівського режиму, на масові убіїства і розгроми Євреїв. Останки національної армії, котрі заховаали еще вірність Петлюрі, зіспуїті приміром "верхїя", котрих підлоджувано обичійною безкарности, почали займатись кривавими ексцесами над Євреями, застїдкуючи навіть найярїшших антисемїтів Європи. Чи могли перед лицем таких жадливых поїдй придержуватись своєї зарадочної мовчанї демократи з Директорії, ті самі, котрих назначене, як ми вже бачили, заключалось

лише в тім, щоб підмальовувати гітучий труп міщанської диктатури? Значайно, ні. І вони підтримували всі кроки, щоб оправдатись перед авчїливою "публічною опїнією цивїлізованого свїта". Воци не спали ні одного місточка від вогню і меча, ні одного старця від страхїт катованя, ні одной жєнщини від смертельної ганїби. "Ми були безсильні", — заявляють вони тепер. Того гордого самооправданя ніхто у них не збираєть віднімати. Але укривавши свое бесиле перед масами, котрі довіряли їм політичній чесноті, представляючи себе уповноважєними правителями, відкладаючи задля подохливости своєю роззучку з бандитами на пізніший час, вони тим самим змїцнювали диктатуру воєнщини і ділились з нею лаврами "побід".

Результати "тої боротьби" з єврейськими погромами Винниченко в своїх зізнанях так оцінює:

"Питане про єврейські погроми ставилось кілька разів на засіданях Директорії. У мене була задля того питаня спеціальна рубрика. І як голова питав ся кожного дня на засіданню представника воєнної влади Симона Петлюру, "що ви зробили, щоб не було єврейських погромів?" Коли на початку погромів на Чернігівщині Ангел викладав через вікна вагонів пасажирів Євреїв, поставлено в Директорії питане, щоб вїзвати його в Київ, передати судови і розстріляти. Тим самим заявлено на самим початку, що влада не має ніякого відношеня до погромів, і що іх рішучо осуджує. Але воєнна влада, котрої представником був Петлюра, не звала на ту постанову, не вивзала Ангела, не судила і не розстріляла його. Повторюю, я ставив питане про єврейські погроми кожний раз, але о скільки ухвал Директорії взагалі не переведено, не переведено теж і тої ухвали. Відділ Ковенка вправді отримав завдане злїквідувати погроми, але в дійсности він вїхав на місце для ліквідації і сам уряджував ті погроми".

До нього звелась оборона "демократів" меншевицьких профсоюзів і єврейських погромів. В теорії — співробітництво з шовїністичною клябю, як-би в цілі змягчити її курс; на ділі ліберальна балакання, неспосібність, пасивність, цілковите політичне zero. 52-дньовна Директорія представляла, так сказатиб, клясичну форму диктатури воєнщини, при ласкавій участі демократичної інтелїгенції. Того зрештою і Винниченко не оспорує.

"Дві особи, голова Директорії і голова ради міністрів, я і Чеховський, котрі на іронію судили представляли з себе висшу владу, дійсно не мали ніякої влади і не вели прямої політики. Без огляду на те, що всі резолюції, декларації і ухвали винесено в дусі тих представників, влада дійсно належала націоналістичному і шовїністичному міщанству.

Яке значіне мали тоді всі резолюції, декларації і постанови, вся гра в "демократизм"? В сїти річи був то лише несаїдочий приман, можливо і спекуляція на політичну неміч незрілого ещєсаєла, на націоналістичний шал гадїливого селянського молодїци, котра з фанатизмом молодости йшла за-вождями".

І то, що Винниченко сказав про ролю демократів в Директорії, без огляду на всю м'ягкість формули представляє само собою безпощадний осуд, котрий може видіти над собою група, що була коли при властї.

Але і ту "святу брехню" демократів, як було вище сказано, пускалось в хід лише в тих случаях, коли жовтий терор вийшов поза межі причиночїсти.

Розстріли робітників під видом бандитів не відносились до категорії тих фактів, з привоу яких демократи уважали себе обовязаними "покутувати гріхи" і "ставити питане". Ясно, що вони признавали вповні достаточним "для публічної

опїнії цивїлізованого свїта", що убіїства dokonano під охороною нічної тайни, і що жадливу всім відому тайну підтримала дезморалїзована преса. Що політика Директорії була власне такою, видно з сїдуючого діялога на публічній засіданню трибуналу, зятого до сїдочно з стенографічного протоколу:

— Чи поставлено в Директорії питане, що розстрілюють большевиків, як бандитів, та що іх трупи викидаєть відтак на смїте?

Відповідав Винниченка: — Можливо, що поставлено, але точно не могу сказати. Можливо, що в Директорії про се говорили, можливо, що винесли і постанову, але не могу сказати з точностю, що се було і коли се було.

(Кінець буде.)

Робітничий Університет в Петрограді.

Перший робітничий селянський університет в Петрограді обнимав 7 відділів: відділ загального образованя, на котрих викладали єривозкові для всіх слухачів, як рівнож шість спеціальних відділів. Ось іх програма:

1. Відділ загального образованя: історія російської літератури, історія суспільних рухів, історія культури, штуки і театру, суспільне законодавство і природничі науки.

2. Відділ публічної охорони: техніка служби охорони, карне право, наукова теорія сїдкого дослуду, медицина і ин.

3. Відділ сільського господарства: рілничі завданя і агрономія, яринні городи, молочарство, плєкане худоби: древова, недуги рости, рибна господарка, огнетревалі будівлі, ветеринарія, студійні і ин.

4. Відділ адміністративного совітського права: Росія совітська, комісаріят фінансів, комісаріят публічного здоровля, комісаріят освіти, комісаріят суспільної опіки, професіональний рух, комісаріят апривізації, найвища рада краєвогосподарства, комісаріят справедливости, фабрична інспекція.

5. Відділ комунальних справ: загальна теорія публічного житя, штука і умове житє, каналїзація і деїнефекція, організація економічної праці і ин.

6. Відділ партійної діяльності: Інтернаціонал, історія російської комуністичної партії, конституція, дневники, будова партії, програма рос. ком. партії, неелегальна політична діяльність.

7. Відділ совітської поліції, совітська конституція, теорія і практика служби охорони, карний закон, поміч для ранених і ин.

Семинарії і конференції ведуть професори нормальних державних університетів. Великий натиск кладе ся на артистичне виховане слухачів. В дні, в котрих відбувають ся представлення для Ради заводових союзів, слухачі йдуць до опери, Драматичного і Великого театрів.

З ситуації в Чехословачії.

БРУН (Роста). — Місцевий воєнний суд засудив дванадцятьох робітників за участь в страйку минушого року на тюрму з тижнями роботами від 8 місяців до 10 літ.

ПРАГА. — На конгресі лісових і рілничих робітників були присутні делегати, що репрезентували поверх чверть мільона робітників. Мимо пробї жовтих соціалїстів, котрі старали ся взяти над організацією контролю, конгрес величезною більшістю голосів заявив ся за прийнятє засад Третього Інтернаціоналу.

ПРЕШБУРГ. — Місцеві робітничі проголосили недавно односторонній генеральний страйк як протест проти увязненя робітників і проголошєння лївкавчї проти робітничої гріхи і "ставити питане". Ясно, що вони признавали вповні достаточним "для публічної

